

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 23 Οκτωβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαργαρίτα Κανάβα Εισηγήτρια και Μαρία Μανδράκη Μέλη.

Για να εξετάσει α) την από 14.09.2023 με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1398/15.09.2023 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα «...» (εφεξής ο «πρώτος προσφεύγων»), που κατοικοεδρεύει στην «...» και β) την από 14.09.2023 με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1401/15.09.2023 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «δεύτερος προσφεύγων»), που εδρεύει στο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθμ. 173/4.09.2023 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής περί έγκρισης του υπ' αριθμ. 3/30.08.2023 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού, σχετικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου. Στην εν λόγω απόφαση ενσωματώνεται η υπ' αριθμ. 146/15.07.2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, περί έγκρισης του υπ' αριθμ. 2β/10.07.2023 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού, σχετικά με τον έλεγχο των διευκρινίσεων επί οικονομικών προσφορών και ανακήρυξης προσωρινού αναδόχου και η υπ' αριθμ. 124/27.06.2023 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής περί έγκρισης των υπ' αριθμ. 1/28.04.2023 και 2/28.04.2023 Πρακτικών της Επιτροπής Διαγωνισμού, σχετικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών και ανακήρυξης προσωρινού αναδόχου (εφεξής η «προσβαλλόμενη») και

Κατά του παρεμβαίνοντος επί της πρώτης προσφυγής οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και

Κατά του παρεμβαίνοντος επί της δεύτερης προσφυγής οικονομικού φορέα «...».

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

Με την προδικαστική προσφυγή του ο πρώτος προσφεύγων αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, κατά το σκέλος που αφενός μεν κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του δεύτερου προσφεύγοντος και αφετέρου δεν απορρίφθηκε η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» για έτερους, επιπρόσθετους λόγους από τους αναφερόμενους στην προσβαλλόμενη.

Με την προδικαστική προσφυγή του, ο δεύτερος προσφεύγων αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το σκέλος που κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του πρώτου προσφεύγοντος και ανακηρύχθηκε οριστικός ανάδοχος του διαγωνισμού.

Με την παρέμβασή του επί της πρώτης προσφυγής ο δεύτερος προσφεύγων επιδιώκει την απόρριψή της και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης κατά το σκέλος που κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του.

Με την παρέμβασή του επί της δεύτερης προσφυγής ο πρώτος προσφεύγων επιδιώκει την απόρριψή της.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της πρώτης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 625 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...», την από 13.09.2023 πληρωμή στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης σχετικά με την οποία ασκείται η πρώτη προδικαστική προσφυγή, ήτοι 124.842,42€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή, για την άσκηση της δεύτερης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 625 ευρώ (βλ.

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...», την από 14.09.2023 πληρωμή στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περι αυτόματης δέσμμευσης).

3. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τη με αριθμ. πρωτ. «...» Διακήρυξη προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό με αντικείμενο «...», με κριτήριο κατακύρωσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 154.842,42€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α, ο οποίος αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 6.04.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...» καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό «...». Ως εκ τούτου, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

4. Επειδή, αμφότερες προδικαστικές προσφυγές έχουν ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκαν στις 14.09.2023 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 4.09.2023 και εν γένει παραδεκτά.

5. Επειδή, ο πρώτος προσφεύγων κατέθεσε μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 21.09.2023, ήτοι εμπροθέσμως, δοθέντος ότι η υπό κρίση δεύτερη προδικαστική προσφυγή κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή την 15.09.2023, την παρέμβασή του επί αυτής, για την οποία θεμελιώνει άμεσο, προσωπικό και ενεστώως έννομο συμφέρον καθώς η προσφορά του έχει κριθεί αποδεκτή και έχει ανακηρυχθεί οριστικός ανάδοχος του διαγωνισμού.

6. Επειδή, ο δεύτερος προσφεύγων κατέθεσε μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 25.09.2023, ήτοι εμπροθέσμως, δοθέντος ότι η υπό κρίση πρώτη προδικαστική προσφυγή κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή, την 15.09.2023 την παρέμβασή

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

του επί αυτής, για την οποία θεμελιώνει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον καθώς η προσφορά του έχει κριθεί αποδεκτή.

7. Επειδή, στο υπό κρίση διαγωνισμό έλαβαν μέρος έξι οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων ο πρώτος προσφεύγων, ο δεύτερος προσφεύγων και ο οικονομικός φορέας «...». Με τις υπ' αριθμ. 124/2023 και 146/2023 αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής, μεταξύ άλλων, αφενός μεν απορρίφθηκε η προσφορά του οικονομικού φορέα «...», αφετέρου ο πρώτος προσφεύγων ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού και ο δεύτερος προσφεύγων κατατάχθηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας. Κατόπιν δε ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου, με την προσβαλλόμενη απόφαση ανακηρύχθηκε ο πρώτος προσφεύγων οριστικός ανάδοχος του διαγωνισμού.

8. Επειδή, ως έχει κριθεί (ΣΤΕ 899/2022, 1573/2019), το γεγονός ότι ο προσφεύγων έχει ανακηρυχθεί προσωρινός ανάδοχος δεν αναιρεί το έννομο συμφέρον του να ασκήσει επικαίρως προδικαστική προσφυγή και στη συνέχεια αυτοτελή ένδικα βοηθήματα κατά της πράξης αυτής προβάλλοντας αιτιάσεις κατά της νομιμότητας της προσφοράς του ανθυποψηφίου του. Επομένως, εν προκειμένω, δοθέντος ότι ο δεύτερος προσφεύγων έχει ασκήσει τη με αριθμ. ΓΑΚ 1401/2023 προδικαστική προσφυγή του στρεφόμενος κατά της αποδοχής της προσφοράς του πρώτου προσφεύγοντος, ο τελευταίος που έχει ανακηρυχθεί οριστικός ανάδοχος του διαγωνισμού μετ' εννόμου συμφέροντος προβάλλει ισχυρισμούς κατά της αποδοχής της προσφοράς του δεύτερου προσφεύγοντος. Προδήλως αβασίμως ο πρώτος προσφεύγων επικαλείται έννομο συμφέρον ματαίωσης του διαγωνισμού, καθώς, εν προκειμένω, δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση, δοθέντος ότι στον υπό κρίση διαγωνισμό έχουν κριθεί αποδεκτές τέσσερις οικονομικές προσφορές, η αποδοχή δυο εκ των οποίων δεν αμφισβητείται ούτε από τον πρώτο προσφεύγοντα, ούτε από έτερο διαγωνιζόμενο. Περαιτέρω, η προσβαλλόμενη, κατά το μέρος που απορρίπτει την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» είναι, καταρχάς, επωφελής ως προς το διατακτικό της για τον πρώτο προσφεύγοντα και συνεπώς, η πράξη απόρριψης μίας προσφοράς δεν μπορεί, υπό το πρίσμα αυτό, να προσβληθεί

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

παραδεκτά από άλλον συμμετέχοντα στον διαγωνισμό, με αίτημα την αντικατάσταση των αιτιολογιών της απόρριψης ή την προσθήκη επιπλέον τέτοιων. Ωστόσο, οι διαφορετικοί ή επιπλέον λόγοι απόρριψης προσφοράς μπορεί να προβληθούν από έτερο συνδιαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα σε περίπτωση, που η αρχική απόρριψη ακυρωθεί ή ανακληθεί και η αρχικώς απορριφθείσα προσφορά γίνει εκ των υστέρων αποδεκτή, Ως εκ τούτου, εν προκειμένω, δοθέντος ότι ο οικονομικός φορέας «...» δεν αμφισβήτησε τον αποκλεισμό του και άρα έχει καταστεί οριστικώς αποκλεισθείς, οι λόγοι της πρώτης προσφυγής ως προς την απόρριψη της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» για επιπρόσθετους λόγους από τους αναφερόμενους στην προσβαλλόμενη, προβάλλονται άνευ εννόμου συμφέροντος και άρα απαράδεκτως από τον πρώτο προσφεύγοντα.

9. Επειδή, ο δεύτερος προσφεύγων, ως προσφέρων του εν θέματι διαγωνισμού του οποίου η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχτηκε, δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενος, κατά το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς του πρώτου προσφεύγοντος, ερειδόμενο στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

10. Επειδή το άρθρο 18 του Ν.4412/2016 " Δημόσιες Συμβάσεις Έργων Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 214/25/ΕΕ) ΦΕΚ Α' 200/24.10.16" ορίζει ότι «... 2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'...».

11. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών [...]

2. Τα έγγραφα της σύμβασης...περιέχουν ιδίως : ...ιζ) τους απαραίτατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς, ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 και τους όρους πληρωμής κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.),...».

12. Επειδή, το άρθρο 71 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «...Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να μην αναθέσουν τη σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά όταν έχουν διαπιστώσει ότι η προσφορά δεν τηρεί τις ισχύουσες υποχρεώσεις, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18.[...]

13. Επειδή, το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : « ...1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. [...] 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφος 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, [...] 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18. [...]». Επειδή, ως έχει κριθεί νομολογιακά (βλ. ΔΕφΘεσ/κης 154/2023), κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εκτιμήσει αν οι υποβληθείσες στην διαγωνιστική διαδικασία οικονομικές προσφορές είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Η ενεργοποίηση του μηχανισμού του άρθρου 88, ήτοι η υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ελέγχει τη σοβαρότητα ορισμένης προσφοράς, εξαρτάται από την προηγούμενη ύπαρξη αμφιβολιών όσον αφορά στην αξιοπιστία και στην φερεγγυότητα της προσφοράς, δοθέντος ότι η Οδηγία 2014/24/ΕΕ δεν καθορίζει μέθοδο υπολογισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ούτε έχει εκδοθεί κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 88 παρ. 6 του ν. 4412/2016 εγκύκλιος του αρμόδιου Υπουργού για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μιας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αρμόδια επιτροπή αξιολογήσεως να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς, προτού, ενδεχομένως, την απορρίψει. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται. Περαιτέρω, σύμφωνα με το καθιερούμενο από το εν λόγω άρθρο 88 σύστημα εντοπισμού και ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, η αναθέτουσα αρχή προβαίνει σε μία εκ πρώτης όψεως (prima facie) εκτίμηση του κατά πόσον οι προσφορές είναι - «φαίνονται» κατά τη διατύπωση της παρ. 1 του αυτού άρθρου (και της αντίστοιχης παρ. 1 του άρθρου 69 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ)- ασυνήθιστα χαμηλές. Ως εκ τούτου, η έκταση της υποχρέωσης για αιτιολόγηση, την οποία υπέχει η αναθέτουσα αρχή, σε περίπτωση που εκτιμά ότι η οικονομική προσφορά δεν φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, είναι περιορισμένη και, εντεύθεν, δεν υποχρεούται να προβεί σε διεξοδική ανάλυση της σύνθεσης κάθε προσφοράς, προκειμένου να διαπιστώσει ότι αυτή δεν αποτελεί ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά. Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή οφείλει, εν πρώτοις, να εξετάσει αν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη, ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Εάν οι

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

υποβληθείσες προσφορές δεν περιέχουν τέτοια ένδειξη και, συνεπώς, δεν φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίσει την διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή διαθέτει, κατ' αρχήν, ευρεία διακριτική ευχέρεια, κατ' εκτίμηση, ιδίως, της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς κάθε διαγωνιζομένου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη του έργου, αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές, να χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, υποχρεούμενη, όμως, στην περίπτωση αυτή να καλέσει τον διαγωνιζόμενο, του οποίου την οικονομική προσφορά κρίνει ως ασυνήθιστα χαμηλή, προς παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων ως προς τη σύνθεση της προσφοράς του. Η άσκηση δε της διακριτικής αυτής ευχέρειας υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο ως προς την υπέρβαση των άκρων ορίων της. Εξάλλου, σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωση της αναθέτουσας Αρχής να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νομίμως αιτιολογημένη, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί αντικείμενο ελέγχου από την ΕΑΔΗΣΥ, εφόσον ασκηθεί προδικαστική προσφυγή ενώπιον αυτής, και εν τέλει από το αρμόδιο δικαστήριο (ΣΤΕ 726/2022). Ωστόσο, οι διαγωνιζόμενοι δεν εμποδίζονται να προβάλουν το πρώτον ισχυρισμούς περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών έτερων προσφερόντων, με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, προς την οποία, άλλωστε, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται, κατ' άρθρο 365 παρ. 1 περ.β' του ν. 4412/2016, να υποβάλει απόψεις, με τις οποίες έχει τη δυνατότητα να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, η οποία, στην περίπτωση αυτή, μπορεί να αναφέρεται ιδίως στις αιτιάσεις του προσφεύγοντος περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών έτερων προσφερόντων. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον διαπιστωθεί από την ΕΑΔΗΣΥ, κατά την εξέταση προβαλλόμενων ειδικών και συγκεκριμένων ισχυρισμών του προσφεύγοντος, ότι ένας προσφέρων

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

υπολόγισε κονδύλια για την εκτέλεση της σύμβασης, το ύψος των οποίων κρίνεται ανεπαρκές, ο αποκλεισμός του διαγωνιζομένου από τη διαδικασία ανάθεσης αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, αφού αυτή κρίνει αιτιολογημένα ότι τα στοιχεία που παρείχε ο διαγωνιζόμενος δεν εξηγούν ικανοποιητικά την προσφερόμενη τιμή και ότι αυτή δεν επαρκεί για την υλοποίηση της συγκεκριμένης σύμβασης, της ΕΑΔΗΣΥ μη δυναμένης να υποκαταστήσει την αναθέτουσα Αρχή ως προς την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας (ΔΕφΑθ. 57/2023).

14. Επειδή, το άρθρο 92 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «...5. *Ειδικά κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης και ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή: α) η αναθέτουσα αρχή, ζητά από τους οικονομικούς φορείς να αναφέρουν υποχρεωτικά στα έγγραφα της σύμβασης, στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τις πληροφορίες/στοιχεία των σημείων α΄ έως στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 και β) οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην προσφορά τους να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες/στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.[...]*».

15. Επειδή, το άρθρο 68 του ν. 3863/2010, ως ισχύει, ορίζει ότι : «1. *Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο, β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι, δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων, ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο,*

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι[...]]. Ως δε έχει κριθεί, στους διαγωνισμούς για την παροχή υπηρεσιών «...», πρέπει να υπολογίζεται στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων, πέραν των λοιπών, και ένα εύλογο ποσοστό εργολαβικού κέρδους, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης. Ενόψει δε ότι το ποσοστό αυτό δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει εάν, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, ενόψει και των παρεχομένων από τον διαγωνιζόμενο επί του θέματος διευκρινίσεων σχετικά με το τρόπο οργάνωσης της επιχείρησης του ή άλλων, ενδεχομένως, παραγόντων δικαιολογείται το προσφερόμενο από αυτόν ποσό (πρβλ ΣτΕ 832/2021, ΕΑ ΣτΕ 108/2014, 328/2013, 198/2013, 187/2013). Σε περίπτωση δε κατά την οποία το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά του διαγωνιζομένου εργολαβικό κέρδος δεν κρίνεται εύλογο, η προσφορά απορρίπτεται, εκτός εάν ο διαγωνιζόμενος, επικαλεσθεί και αποδείξει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ότι συντρέχουν στο πρόσωπό του εξαιρετικές περιστάσεις, οι οποίες καθιστούν δυνατή την υποβολή προσφοράς με το υπολογισθέν ποσό (Ε.Α. ΣτΕ 220/2017). Εξάλλου, όταν το αναφερόμενο εργολαβικό κέρδος παρίσταται, κατά κοινή πείρα, ιδιαίτερος χαμηλό, είναι, αντιστοίχως, περισσότερο έντονη η απαίτηση για ειδική αιτιολόγηση του σχετικού ποσού με την επίκληση εξαιρετικών συνθηκών στο πρόσωπο του διαγωνιζομένου (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 220/2017, ΣτΕ 3439/2014).

16. Επειδή, το άρθρο 10 του ν. 3850/2010 “Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων” (Φ.Ε.Κ. Α΄ 84) ορίζει ότι: «Για να καθορισθούν οι ώρες απασχόλησης του τεχνικού αφαλείας και του

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

ιατρού εργασίας, καθώς και το απαιτούμενο επίπεδο γνώσεων του τεχνικού ασφαλείας, οι επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες κατατάσσονται σε κατηγορίες ... ως ακολούθως: ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α: 1. Ορυκτά άνθρακα. 2. Μεταλλεία-Λατομεία. 3. Υδρογονάνθρακες και γηγενή καύσιμα αέρια ... 16. Εργοτάξια μεγάλων δομικών έργων. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β: Στην κατηγορία Β υπάγονται όσες επιχειρήσεις δεν υπάγονται στις κατηγορίες Α και Γ του παρόντος άρθρου. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ: 1. Γεωργία. 2. Κτηνοτροφία. 3. Εμπόριο, εστιατόρια, ξενοδοχεία, επικοινωνίες, μεταφορές, αποθηκεύσεις ... 4. Τράπεζες, λοιπά οικονομικά ιδρύματα, ασφάλειες, διεκπεραιώσεις υποθέσεων, ενοικιάσεις κινητών και ακινήτων και λοιπές υπηρεσίες εκτός από τις υπηρεσίες περισυλλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας και τελικής διάθεσης ακαθάρτων που υπάγονται στην κατηγορία Β'. 5. Διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας». Περαιτέρω, το άρθρο 21 του ν. 3850/2010 ορίζει ότι: «1. Καθορίζεται ο ετήσιος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας για κάθε μία από τις κατηγορίες επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων και εργασιών του άρθρου 10, σε ώρες ανά εργαζόμενο ως εξής: α) Κατηγορία Α ... β) Κατηγορία Β/Ώρες ετήσιας απασχόλησης ανά εργαζόμενο: Αριθμός εργαζομένων έως 1000 ... Τεχνικός ασφαλείας 2,5/ιατρός εργασίας 0,6 ... γ) Κατηγορία Γ/Ώρες ετήσιας απασχόλησης ανά εργαζόμενο: Αριθμός Εργαζομένων [κενό]. Τεχνικός ασφαλείας 0,4/ιατρός εργασίας 0,4. 2. Σε κάθε περίπτωση απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας ο ελάχιστος πραγματικός χρόνος ετήσιας απασχόλησης για τον καθένα χωριστά δεν μπορεί να είναι μικρότερος των: α) ... γ) 75 ωρών για επιχειρήσεις, που απασχολούν περισσότερα από 50 άτομα...». Κατά δε την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, για την κατάταξη επιχείρησης σε κατηγορία ή κατηγορίες του άρθρου 10 του ν. 3850/2010 κρίσιμος είναι, αντιστοίχως, ο χαρακτήρας της κύριας δραστηριότητας ή κάθε αυτοτελούς κλάδου κύριας δραστηριότητας της επιχείρησης του υπόχρεου εργοδότη, καθώς και ο αριθμός των εργαζομένων της επιχείρησης ή, σε περίπτωση περισσότερων αυτοτελών κλάδων, των εργαζομένων που απασχολούνται στον οικείο κλάδο (βλ. ΣΤΕ 602/2021).

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

17. Επειδή, στο άρθρο 89 του ν. 3996/2011 «Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας, Θέματα ΕΡΓΑΤΙΚΑ, Κοινωνικής Ασφάλισης, ΕΚΑΣ,ΟΑΕΔ κλπ» ορίζεται ότι: «1. Στον Οργανισμό Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.) συνιστάται λογαριασμός με τίτλο «Ειδικός Λογαριασμός Παιδικών Κατασκηνώσεων» (Ε.Λ.Π.Κ.) με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Πόροι του λογαριασμού είναι η εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ετησίως για κάθε εργαζόμενο, η οποία εισπράττεται με τις τακτικές εισφορές του Ο.Ε.Ε... 5. Για την κάλυψη της παροχής αυτής θεσπίζεται ετήσια εργοδοτική εισφορά είκοσι (20) ευρώ ανά εργαζόμενο...». Ως δε έχει ad hoc κριθεί (ΔΕφΘεσ/κης Ν8/2019), όταν οι διατάξεις της διακήρυξης δεν επιβάλλουν, επί ποινή απαραδέκτου, στους διαγωνιζόμενους ρητή και αναντίλεκτη υποχρέωση να συμπεριλάβουν το κονδύλιο της κράτησης του Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων σε συγκεκριμένο τμήμα της οικονομικής τους προσφοράς, ιδίως δε όταν δεν προβλέπεται σχετικό πεδίο στο υπόδειγμα των πινάκων σύνταξης της οικονομικής προσφοράς, τότε είναι ευλόγως υποστηρίξιμη η άποψη ότι είναι επιτρεπτή η συμπερίληψη του επίμαχου κονδυλίου στο πεδίο του διοικητικού κόστους. Τούτο δε διότι είναι προφανής ο διακριτός χαρακτήρας του κονδυλίου τούτου, το οποίο, παρότι ούτε και γνησίως διοικητικό κόστος περιγράφει, πάντως δεν αναπαριστά ασφαλιστική εισφορά, καθότι, μάλιστα, δεν υπολογίζεται επί του ποσού της εργατικής δαπάνης, και δεν εντάσσεται ως εκ τούτου στη συμβατική εργατική δαπάνη, αλλ' εμπίπτει στην εν ευρεία εννοία εργοδοτική δαπάνη.

18. Επειδή, στους κρίσιμους για την εξέταση των υπό κρίση προσφυγών όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι : « [...]1.6 Δημοσιότητα [...] Γ. Έξοδα δημοσιεύσεων Τα έξοδα δημοσίευσης της περίληψης της προκήρυξης στον ελληνικό τύπο, τα κηρύκεια και τα λοιπά έξοδα της δημοπρασίας, αρχικής και επαναληπτικής, βαρύνουν και θα καταβάλλονται σε κάθε περίπτωση από τον προμηθευτή ή τους προμηθευτές που νακηρύχθηκαν ανάδοχοι, ανάλογα με την αξία του αρχικού προϋπολογισμού της ομάδας του Διαγωνισμού που κατακυρώθηκε στον κάθε ένα προμηθευτή ξεχωριστά. Δεν είναι δυνατόν η αμφισβήτηση ή ενδεχόμενη απαίτηση του προμηθευτή για επιπλέον καταβολή αποζημιώσεως σ' αυτόν για τις

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

παραπάνω δαπάνες...2.2.2 Εγγύηση συμμετοχής Η Προσφορά του υποψήφιου Αναδόχου πρέπει υποχρεωτικά και με ποινή αποκλεισμού να συνοδεύεται από Εγγυητική Επιστολή Συμμετοχής. Το ποσό της εγγύησης θα πρέπει να καλύπτει το 2% της προϋπολογισθείσας δαπάνης (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) κάθε ομάδας. Για το σύνολο του προϋπολογισμού της παρούσης διακήρυξης το ύψος της εγγυητικής επιστολής δύο χιλιάδες τετρακόσια ενενήντα επτά ευρώ και σαράντα έξι λεπτά (2.497,46 €). [...]2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών [...] Η προσφερόμενη τιμή πρέπει να έχει υπολογιστεί συμπεριλαμβανομένων όλων των κρατήσεων που βαρύνουν τον ανάδοχο καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, εκτός του Φ.Π.Α., για την παράδοση του προϊόντος στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στην παρούσα διακήρυξη και στα λοιπά τεύχη που τη συνοδεύουν. Στον ίδιο υποφάκελο (β) θα πρέπει υποχρεωτικά και επί ποινή αποκλεισμού να περιλαμβάνεται συμπληρωμένος και ψηφιακά υπογεγραμμένος σε μορφή (pdf) ο πίνακας οικονομικής ανάλυσης του παραρτήματος Β της παρούσης διακήρυξης. Στον πίνακα ανάλυσης οικονομικής προσφοράς θα πρέπει να εμφανίζονται και να συμπληρώνονται (με την προβλεπόμενη από τον πίνακα ανάπτυξη), όλα τα επί μέρους κόστη (απαράβατος όρος) και ιδιαίτερα το κόστος εργατικών των προσφερόμενων υπηρεσιών και οι κρατήσεις υπέρ τρίτων. Το κόστος των εργατικών δεν θα πρέπει (με ποινή αποκλεισμού) να υπολείπεται του ελάχιστου νομίμου (βάσει των ισχυουσών διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και της εν ισχύ Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας). Ο πίνακας οικονομικής προσφοράς θα εμφανίζει την τιμή της προσφερόμενης υπηρεσίας τόσο ανά μήνα, όσο και στο σύνολο των δώδεκα μηνών. Οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών «...» (εργολάβοι), επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να αναφέρουν σε χωριστό κεφάλαιο της οικονομικής προσφοράς, εκτός των άλλων, τα εξής:α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο.β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα «...» ανά άτομο, όταν πρόκειται για «...». Τα ανωτέρω στοιχεία, επί ποινή αποκλεισμού, εξειδικεύονται σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους. Πρέπει επίσης να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάψουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι [...] 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους [...] 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) [...] 3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών δ) [...] Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν.4412/2016 [...] 4.1 Εγγυήσεις (καλής εκτέλεσης) Εγγύηση καλής εκτέλεσης Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 1 β) του ν. 4412/2016, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 4% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ ή σε ποσό 4.994,92 ευρώ (τέσσερις χιλιάδες εννιακόσια ενενήντα τέσσερα ευρώ και ενενήντα δύο λεπτά), και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.[...] 5.1.2. Ο Προμηθευτής κατά την πληρωμή του τιμήματος βαρύνεται με τα έξοδα δημοσίευσης της περίληψης διακήρυξης στις εφημερίδες της αρχικής και τυχόν επαναληπτικής, οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση του υλικού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις: α) Κράτηση 0,10% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης Υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων επιβάλλεται (άρθρο 4 Ν.4013/2011 όπως ισχύει) Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 0,6% [...] Παραρτημα Α [...] Γ. ΜΕΛΕΤΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: «Ανάθεση εργασιών «...» Μηνιαίο Κόστος 6.880,05 Ετήσιο κόστος * 15 103.200,75 Διοικητικό Κόστος 10% 10.320,08 113.520,83 Εργολαβικό όφελος 10% 11.352,09 124.872,92 ΦΠΑ 24% 29.969,50 154.842,42 Ελάχιστος αποδεκτός αριθμός ατόμων και ωράριο λειτουργίας . Θα χρησιμοποιούνται κατά μέγιστο είκοσι ένα (24) άτομα, όσα είναι και τα «...» με τις ώρες «...» που περιγράφονται στον παραπάνω πίνακα.[...] Σύμφωνα με τη μελέτη - τεχνική περιγραφή που αναλυτικά περιγράφεται ανωτέρω για την «...» για χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών, απαιτούνται συνολικά 1.025 ανθρωποώρες μηνιαίας εργασίας, οι οποίες λαμβανομένων υπ' όψιν των υπηρεσιακών αναγκών θα παρέχονται κατά μέγιστο από είκοσι τέσσερεις (24) συνολικά εργαζόμενους. Επιπροσθέτως και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 στην προσφορά του κάθε υποψήφιου αναδόχου πρέπει να υπολογίζεται εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών, του εργολαβικού του κέρδους καθώς και των νόμιμων υπέρ δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Εν προκειμένω και για τη συγκεκριμένη εργασία εκτιμάται: Διοικητικό κόστος: 10.320,08 € (χωρίς ΦΠΑ) Το άθροισμα των ως άνω ποσών ανέρχεται συνολικά σε 113.520,83€. Με τον υπολογισμό ενός ποσοστού 10% και ποσού 11.352,09 € ως εργολαβικό κέρδος επί του ως άνω ποσού φτάνουμε στο συνολικό ύψος των 124.872,92 ή 154.842,42 € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Οι προαναφερόμενες τιμές διαμορφώθηκαν μετά από έρευνα που έκανε η υπηρεσία στις τρέχουσες τιμές εμπορίου σε αντίστοιχα είδη και μετά από εκτίμηση των αντίστοιχων εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη...». Κατά δε τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν, όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων. Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς. Εξάλλου, όπως έχει παγίως κριθεί, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης στους οποίους αναφέρονται.

19. Επειδή, ο πρώτος προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του δεύτερου προσφεύγοντος διότι δεν έχει υπολογίσει στην οικονομική του προσφορά εύλογο διοικητικό κόστος. Ειδικότερα, ο πρώτος προσφεύγων προβάλλει ότι το άθροισμα του κόστους δημοσίευσης διακήρυξης (549,00€), απασχόλησης ιατρού και τεχνικού ασφαλείας (348,19€), των κρατήσεων υπέρ τρίτων (108,56€), των εισφορών 24 εργαζομένων υπέρ ΕΛΠΚ (480,00€), εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης της σύμβασης (24,97€) και συμμετοχής (90,00€) ανέρχεται στο ποσό των 1.600,72€, που αποτελεί το ελάχιστο εύλογο διοικητικό κόστος, όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία της διακήρυξης και της προσφοράς του δεύτερου προσφεύγοντος, ο οποίος όμως δηλώνει διοικητικό κόστος ύψους μόλις 1.500€, το οποίο υπολείπεται κατά 100,72€ των ελάχιστων προβλεπόμενων κονδυλίων διοικητικού κόστους, με αποτέλεσμα η προσφορά του δεύτερου προσφεύγοντος να είναι ασυνήθιστα χαμηλή και ζημιόγonos.

20. Επειδή, στους όρους 1.6 και 5.1.2 της διακήρυξης προβλέπεται ότι το κόστος δημοσίευσης της διακήρυξης βαρύνει τον ανάδοχο, με τη δε με

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

αριθμ. πρωτ. 3166/12.04.2023 διευκρίνιση της αναθέτουσας αρχής, το σχετικό κόστος ορίστηκε σε 549,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ και 680,76 ευρώ με ΦΠΑ. Επίσης, σύμφωνα με τον όρο 2.4.4 της διακήρυξης, στην προσφορά του διαγωνιζόμενου πρέπει να υπολογιστεί εύλογο διοικητικό κόστος, το ανώτατο ποσοστό του οποίου ανέρχεται σε 10% του ετησίου κόστους για την εκτέλεση της σύμβασης, ως αναφέρεται στο Παράρτημα Α της διακήρυξης και διευκρίνιστηκε με το με αριθμ. πρωτ. 3282/20.04.2023 έγγραφο της αναθέτουσας αρχής. Επισημαίνεται ότι στο υπόδειγμα του Πίνακα Οικονομικής Προσφοράς του Παραρτήματος Β της διακήρυξης περιλαμβάνεται πεδίο για το διοικητικό κόστος και δεν έχει τεθεί διακριτό πεδίο για την εισφορά υπέρ ΕΛΠΚ και άρα, ως έχει εκτεθεί υπό σκέψη 17, είναι επιτρεπτή η συμπερίληψη του επίμαχου κονδυλίου στο πεδίο του διοικητικού κόστους. Περαιτέρω, κατά τον όρο 5.1.2 της διακήρυξης, στην προσφορά του αναδόχου πρέπει να υπολογιστεί κόστος κρατήσεων 0,10% της συμβατικής αξίας, οι οποίες υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 0,6%. Εξάλλου, στο ελάχιστο απαιτούμενο διοικητικό κόστος πρέπει να συμπεριληφθεί και το κόστος έκδοσης των εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, ως σχετική υποχρέωση απορρέει από τους όρους 2.2.2 και 4.1 της διακήρυξης. Πέραν των ανωτέρω, κατά τα εκτεθέντα υπό σκέψη 16, για την κάλυψη των αναγκών του υπό ανάθεση έργου απαιτείται η απασχόληση ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας.

19. Επειδή, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο δεύτερος προσφεύγων δήλωσε στο υποβληθέντα πίνακα οικονομικής προσφοράς κατά το Παράρτημα Β της διακήρυξης (αρχείο υπό τίτλο Παράρτημα Β.2023), διοικητικό κόστος 1.500€ άνευ ΦΠΑ, στο δε αρχείο με τα στοιχεία του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 αναφέρει ότι, αφενός μεν θα απασχολήσει κατά μέγιστο 24 εργαζόμενους, αφετέρου ότι το ως άνω ποσό διοικητικού κόστους συμπεριλαμβάνει τις εισφορές υπέρ Ε.Λ.Π.Κ., το κόστος δημοσιεύσεων καθώς και τις νόμιμες υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεις. Επομένως, καταρχάς, το ποσό 1.500€ για διοικητικό κόστος προδήλως καλύπτει το κόστος δημοσίευσης διακήρυξης (549,00€), τις κρατήσεις υπέρ

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

τρίτων που ανέρχονται σε 108,56€ (104.784,00€ προσφερόμενη τιμή X 0,1036%) και την εισφορά υπέρ ΕΛΠΚ για 24 εργαζόμενους 480,00€ (24X20,00€). Όσον αφορά το κόστος εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, παντελώς αναποδείκτως, καθώς ουδεν προσκομίζει προς απόδειξη των ισχυρισμών του, ο πρώτος προσφεύγων υποστηρίζει ότι η ελάχιστη χρέωση των τραπεζών ανά τρίμηνο ανέρχεται στα 30€ και άρα, δεν αποδεικνύει ότι, εν προκειμένω, το σχετικό κόστος ανέρχεται σε 90€ (η διακήρυξη έχει χρόνο ισχύος έξι μήνες + 30 ημέρες= 7 μήνες / 3 μήνες= 2,333 τρίμηνα, ήτοι 3 τρίμηνα X 30,00€). Ο δε δεύτερος προσφεύγων δηλώνει στην παρέμβασή του ότι έχει υπολογίσει ποσό 30€ για την έκδοση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και ποσό 24,97€ για την έκδοση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Εξάλλου, αβασίμως ο πρώτος προσφεύγων αναφέρει ότι το κόστος απασχόλησης ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας από το δεύτερο προσφεύγοντα ανέρχεται σε 348,19€, διότι ο ισχυρισμός του ερείδεται, καταρχάς, επί της εσφαλμένης προϋπόθεσης ότι ο δεύτερος προσφεύγων υπάγεται στην κατηγορία Β του άρθρου 10 του ν. 3850/2010, ενώ, ως έχει *ad hoc* κριθεί (βλ. ΔεφΑθ 2081/2022), ο δεύτερος προσφεύγων εντάσσεται στην κατηγορία Γ και άρα, κατά τα εκτεθέντα υπό σκέψη 16, οι ετήσιες ώρες απασχόλησης για τον τεχνικό ασφαλείας και τον ιατρό εργασίας ορίζονται σε 0,4 ανά εργαζόμενο, με ελάχιστη χρέωση για το καθένα χωριστά τις 75 ώρες ετησίως. Επιπροσθέτως, ο πρώτος προσφεύγων έχει εσφαλμένως υπολογίσει το κόστος απασχόλησης ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας με βάση την ελάχιστη τιμή ώρας ενός μισθωτού (4,68€/ώρα) δοθέντος ότι, αφενός μεν ουδόλως στην διακήρυξη αναφέρεται σαφής προσδιορισμός και υπολογισμός του συγκεκριμένου κόστους για τον τεχνικό ασφαλείας και τον ιατρό εργασίας, αφετέρου ο ιατρός εργασίας και ο τεχνικός ασφαλείας δεν υπάγονται στο μισθωτό προσωπικό εκτέλεσης της σύμβασης, αλλά το κόστος τους, που συνιστά την αμοιβή ενός ελεύθερου επαγγελματία, καθορίζεται ελεύθερα στο πλαίσιο της ελεύθερης αγοράς και του τρόπου άσκησης και οργάνωσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του δεύτερου προσφεύγοντος (βλ. *ad hoc* ΔΕφΑθ 2278/2022). Σημειωτέον ότι ο πρώτος προσφεύγων δεν προβάλλει οποιοδήποτε ορισμένο ισχυρισμό ως

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

προς λοιπά διοικητικά κόστη που τυχόν έπρεπε να συνυπολογιστούν, παρά μόνον γενικώς και αορίστως αναφέρει ότι, μη λαμβάνοντας υπόψη γενικότερα διοικητικά κόστη το ελάχιστο νόμιμο διοικητικό κόστος είναι 1.600,72€, ισχυρισμός όμως που, ως έχει ήδη εκτεθεί, δεν είναι βάσιμος, ενώ, σε κάθε περίπτωση, κατά ρητή πρόβλεψη της διακήρυξης, το κόστος αναλωσίμων καλύπτεται από την αναθέτουσα αρχή. Ως εκ τούτου, ενόψει των ανωτέρω, ο πρώτος προσφεύγων δεν αποδεικνύει ότι το ελάχιστο διοικητικό κόστος εκτέλεσης της σύμβασης από το δεύτερο προσφεύγοντα πράγματι ανέρχεται σε 1600,72€, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει ότι το ποσό των 1.500€ που ο δεύτερος προσφεύγων έχει δηλώσει στην οικονομική του προσφορά ως διοικητικό κόστος δεν καλύπτει το κόστος δημοσίευσης διακήρυξης, απασχόλησης ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας, τις κρατήσεις υπέρ τρίτου, τις εισφορών 24 εργαζομένων υπέρ ΕΛΠΚ και τα κόστη έκδοσης εγγυητικών επιστολών συμμετοχής και καλής εκτέλεσης της σύμβασης. Συνεπώς, η προσφορά του δεύτερου προσφεύγοντος δεν εμφανίζεται ως προς το διοικητικό κόστος ασυνήθιστα χαμηλή, ώστε να συντρέχει υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής λόγω αποδοχής της προσφοράς του δεύτερου προσφεύγοντος, άνευ ενεργοποίησης της διαδικασίας του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, ο δε σχετικός λόγος της πρώτης προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

20. Επειδή, ο δεύτερος προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του πρώτου προσφεύγοντος διότι υπολόγισε ως ετήσιο κόστος μικτών αποδοχών το ποσό των 82.164,00€ και το ποσό των 18.314,36€ ως κόστος εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών, τα οποία όμως δεν καλύπτουν το ελάχιστο νόμιμο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος του αντικειμένου της διακήρυξης, το οποίο ανέρχεται σε ποσά 84.434,58€ και 18.820,47€ αντίστοιχως. Από δε την ανάλυση της οικονομικής προσφοράς του πρώτου προσφεύγοντος προκύπτει, κατά το δεύτερο προσφεύγοντα, ότι ο εσφαλμένος υπολογισμός του εργατικού και ασφαλιστικού κόστους της σύμβασης από τον πρώτο προσφεύγοντα προκλήθηκε από τον εσφαλμένο από μέρους του υπολογισμό των Δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, αλλά και

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

του επιδόματος άδειας με τον συντελεστή υπολογισμού για εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης, κατά παράβαση της εργατικής νομοθεσίας, καθώς όφειλε να τα υπολογίσει για εργαζόμενους μερικής απασχόλησης, τους οποίους και προτίθεται να χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση της σύμβασης, ως προκύπτει από το γεγονός ότι για τα λοιπά κόστη εφαρμόζει συντελεστή ασφαλιστικών εισφορών 22,29% που αφορά εργαζόμενους μερικής απασχόλησης. Επίσης, ο δεύτερος προσφεύγων προβάλλει ότι η οικονομική προσφορά του πρώτου προσφεύγοντος είναι μη νόμιμη διότι έχει υπολογίσει ως εργολαβικό κέρδος μόλις το ποσό των 174,31 ευρώ ετησίως, το οποίο είναι εξαιρετικά χαμηλό για το συγκεκριμένο έργο και ουσιαστικά ανύπαρκτο. Εξάλλου, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η προσφορά του πρώτου προσφεύγοντος έρχεται σε αντίθεση με τη διακήρυξη, η οποία ορίζει το αναμενόμενο εύλογο ποσοστό εργολαβικού κέρδους, το οποίο υπολογίζει σε 10%, ενώ ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι το 10% της διακήρυξης δεν είναι δεσμευτικό, είναι τεράστια η απόκλιση από το 10% μέχρι το 0,17% που δήλωσε ο πρώτος προσφεύγων, με αποτέλεσμα η προσφορά του να είναι πλημμελής και για το λόγο αυτό, χωρίς να υπάρχει περιθώριο κλήσης του από την αναθέτουσα αρχή για παροχή εξηγήσεων κατά το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016, διότι το εργολαβικό κέρδος δεν είναι διοικητικό κόστος, ώστε να καταλείπεται περιθώριο αιτιολόγησης από ποια κονδύλια αποτελείται και για ποιο λόγο πάσχει.

21. Επειδή, στο Παράρτημα Α της διακήρυξης προβλέπεται ότι για την κάλυψη των απαιτήσεων της υπό ανάθεση σύμβασης, για το χρονικό διάστημα από 1.05.2023 έως 30.04.2024 απαιτούνται 1.025 ώρες ανά μήνα για την «...», καθώς ότι, κατά μέγιστο, πρέπει να απασχοληθούν 24 άτομα με βάση τις ώρες εργασίας που παρατίθενται στο σχετικό πίνακα, οι οποίοι θα απασχολούνται από 1 έως 6 ώρες ανά ημέρα. Ουδόλως δε τίθεται ρητή υποχρέωση από τη διακήρυξη οι εργαζόμενοι που θα παρέχουν υπηρεσίες να είναι είτε πλήρους ή είτε μερικής απασχόλησης, τουναντίον, το υπόδειγμα ανάλυσης οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος Β της διακήρυξης διακρίνεται σε δυο πίνακες τους οποίους θα πρέπει να συμπληρώσει ο συμμετέχων αναλόγως αν οι εργαζόμενοι θα είναι πλήρους ή μερικής

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

απασχόλησης, ως άλλωστε επεξήγησε η αναθέτουσα αρχή στο με αριθμ. πρωτ. 3282/20.04.2023 έγγραφό της. Επίσης, με το ίδιο έγγραφο η αναθέτουσα αρχή διευκρίνισε ότι το αναφερόμενο στο Παράρτημα Α της διακήρυξης εργολαβικό κέρδος ποσοστού 10% επί του ετησίου κόστους, αποτελεί το ανώτατο ποσοστό εργολαβικού οφέλους για την εκτέλεση της σύμβασης και άρα είναι δεσμευτικό για τους διαγωνιζόμενους μόνον ως προς το δεδομένο ότι δεν μπορεί να δηλωθεί μεγαλύτερο ποσοστό αλλά ως προς το κατώτερο όριο διαμορφώνεται ελευθέρως. Επισημαίνεται ότι, ο πίνακας ανάλυσης οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος Β της διακήρυξης, ο οποίος, κατά τον όρο 2.4.4 της διακήρυξης, απαιτείται να συμπληρώνεται, επί ποινή αποκλεισμού, από τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, περιέχει συγκεκριμένα στοιχεία προς αναφορά, ήτοι συνολικές μεικτές αποδοχές εργαζομένων, δώρα Χριστουγέννων-Πάσχα, επίδομα αδείας, αποζημίωση αδείας, τις ασφαλιστικές εισφορές, εργοδότη, διοικητικό κόστος, εργολαβικό κέρδος, κρατήσεις υπέρ τρίτων, χωρίς ωστόσο να ζητείται να παρατίθεται αναλυτικά στην προσφορά ο τρόπος υπολογισμού των αποδοχών των εργαζομένων και των αναλογουσών ασφαλιστικών εισφορών ούτε, άλλωστε, στη διακήρυξη προβλέπεται συγκεκριμένη μεθοδολογία υπολογισμού του εργατικού κόστους.

22. Επειδή, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο πρώτος προσφεύγων συνέταξε και κατέστρωσε πίνακα ανάλυσης εργατικού κόστους αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών κατά το υπόδειγμα που περιείχε το Παράρτημα Β της διακήρυξης, στο οποίο δηλώνει ότι το γενικό ετήσιο σύνολο εργατικού κόστους, συμπεριλαμβανομένων δώρων Χριστουγέννων-Πάσχα, αδειών και σχετικών επιδομάτων και αποζημιώσεων ανέρχεται σε 82.164,00€, στο οποίο αναλογούν εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες ανέρχονται σε 18.314,36€ και έχουν υπολογιστεί με ποσοστό 22,29% που είναι ο συντελεστής εργοδοτικών εισφορών για εργαζομένους μερικής απασχόλησης, ενώ δεν παραθέτει, εφόσον δεν απαιτείτο, τη μεθοδολογία υπολογισμού του εργατικού κόστους. Και να μεν ο δεύτερος προσφεύγων δεν αποδεικνύει ότι ο παρατιθέμενος στη σελίδα 16 της προσφυγής του υπολογισμός του εργατικού κόστους είναι ορθός, με αποτέλεσμα

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

αναποδείκτως να ισχυρίζεται ότι, στον υπό κρίση διαγωνισμό, το ελάχιστο νόμιμο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος πράγματι ανέρχεται σε 84.434,58€ και 18.820,47€ αντίστοιχως, εντούτοις, ο δεύτερος προσφεύγων βασίμως υποστηρίζει ότι ο πρώτος προσφεύγων έχει υπολογίσει τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα, αλλά και το επίδομα άδειας με τον συντελεστή υπολογισμού για εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Και τούτο διότι, στην παρατιθέμενη στις σελ. 20 και 24 της παρέμβασης επί της δεύτερης προσφυγής ανάλυση του τρόπου υπολογισμού των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, αλλά και του επιδόματος άδειας, ο ίδιος ο πρώτος προσφεύγων αναφέρει ότι χρησιμοποίησε ως συντελεστή υπολογισμού των δώρων και επιδομάτων το κατώτατο ημερομίσθιο εργαζομένου 40 ώρες την εβδομάδα, με αποτέλεσμα, ως ο ίδιος εν συνεχεία δηλώνει, τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα, αλλά και το επίδομα άδειας να υπολογίζονται για ένα εργαζόμενο με ημερήσια απασχόληση 8 ωρών. Ως εκ τούτου, ο πρώτος προσφεύγων έχει υπολογίσει το εργατικό κόστος με βάση παραδοχές/συντελεστές που αφορούν εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης αλλά αναντιστοίχως/εσφαλμένως οι αναλογούσες εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές έχουν υπολογιστεί με ποσοστό 22,29% για εργαζόμενους μερικής απασχόλησης, με αποτέλεσμα ο πρώτος προσφεύγων να έχει υπολογίσει, κατά παράβαση της εργατικής νομοθεσίας, μικρότερο του ελάχιστου νόμιμου εργατικό κόστος για τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης, τους οποίους πρόκειται να χρησιμοποιήσει για την εκτέλεση του αντικείμενου της σύμβασης, εφόσον, κατά την ισχύουσα νομοθεσία, η εργατοώρα για τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης είναι πιο ακριβή από αυτήν που υπολόγισε ο πρώτος προσφεύγων για εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης. Ενόψει των ανωτέρω, προδήλως αβασίμως ο πρώτος προσφεύγων προβάλλει ότι ο δεύτερος προσφεύγων δεν αναφέρει το συγκεκριμένο σφάλμα που εντοπίζει στον υπολογισμό της οικονομικής προσφοράς, καθώς ο δεύτερος προσφεύγων ειδικώς αναφέρει ποια είναι η απόκλιση από την εργατική νομοθεσία στην οποία υπέπεσε κατά τη σύνταξη της οικονομικής του προσφοράς ο πρώτος προσφεύγων. Ωστόσο, οι αιτήσεις του δεύτερου προσφεύγοντος για υπερβολικά χαμηλό δηλωθέν εργολαβικό κέρδος από τον

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

πρώτο προσφεύγοντα τυγχάνουν απορριπτέες, διότι, καταρχάς, δεν ερείδονται στην διακήρυξη, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη περί του ανώτατου ορίου εργολαβικού κέρδους, σε κάθε δε περίπτωση είναι αόριστες, καθώς πέραν του ύψους του ποσού (174,31€) ο δεύτερος προσφεύγων ουδέν συγκεκριμένο προβάλλει, αλλά παντελώς αναποδείκτως ισχυρίζεται ότι το σχετικό κονδύλιο, το οποίο δεν είναι μηδενικό, είναι μη εύλογο και δεν μπορεί να σταθεί στους κανόνες ούτε της λογικής, ούτε της κοινής πείρας και της επιχειρηματικότητας. Συνεπώς, βάσει των προεκτεθέντων, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, κατά δεσμία αρμοδιότητα να απορρίψει την προσφορά του πρώτου προσφεύγοντος λόγω υπολογισμού του εργατικού κόστους κατά παράβαση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και ο σχετικός λόγος της δεύτερης προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

26. Επειδή, βάσει των ανωτέρω, η υπό κρίση πρώτη προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, να γίνει δεκτή η παρέμβαση επί της πρώτης προσφυγής και να κατατέψει το παράβολο που κατέθεσε ο πρώτος προσφεύγων κατ' άρθρο 363 του ν.4412/2016. Επίσης, η υπό κρίση δεύτερη προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, να απορριφθεί η παρέμβαση επί της δεύτερης προσφυγής να ακυρωθούν οι υπ' αριθμ. 124/2023 και 146/2023 αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής κατά το σκέλος που κρίθηκε αποδεκτή η προσφορά του πρώτου προσφεύγοντος και ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού και, συνεπεία τούτου, να ακυρωθεί και η υπ' αριθμ. 173/2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής αρχής κατά το σκέλος που ο πρώτος προσφεύγων ανακηρύχθηκε οριστικός ανάδοχος του διαγωνισμού και να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο δεύτερος προσφεύγων για τη προσφυγή του κατ' άρθρο 363 του ν.4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την πρώτη προσφυγή

Δέχεται την παρέμβαση επί της πρώτης προσφυγής του οικονομικού φορέα

«...»

Αριθμός απόφασης: 1601,1602 /2023

Διατάσσει την κατάπτωση του κατατεθέντος επί της πρώτης προσφυγής παραβόλου ποσού 625 ευρώ υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου

Δέχεται τη δεύτερη προσφυγή

Απορρίπτει την παρέμβαση επί της δεύτερη προσφυγής του οικονομικού φορέα «...»

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 173/2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής στην οποία ενσωματώνονται και οι υπ' αριθμ. 146/2023 και 124/2023 αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή στο δεύτερο προσφεύγοντα του παραβόλου επί της πρώτης προσφυγής ποσού 625 ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2023 και εκδόθηκε στις 3 Νοεμβρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ**

α/α Βασιλική Παναγιωτίδου